

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ دکترای حرفه‌ای

عنوان

بررسی میزان شیوع عوامل بروز سوختگی
در بیماران بستری در بخش سوختگی بیمارستان فاطمی طی سال ۷۸

استاد راهنما

دکتر ایرج پورفرزان
متخصص جراحی عمومی

دانشجو

قادر زکی پور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

۱	بخش اول
۲	مقدمه
۳	آناتومی و فیزیولوژی پوست
۴	اتیولوژی سوختگی
۶	نحوه مراقبت از بیماران مبتلا به سوختگی
۸	معیارهای بستری کردن بیماران
۱۰	تعیین شدت سوختگی
۱۴	معیانه بالینی و بررسی های آزمایشگاهی
۱۵	مرگ و میر و پیش آگهی بیماران سوختگی
۱۶	مابیع درمانی در سوختگی
۳۰	درمانهای نگهدارنده
۳۱	مراقبت از زخم سوختگی
۳۳	تزریق به داخل اسکار و جراحی
۳۴	مقایسه درمان باز و بسته
۳۵	جانشین های موقتی پوست
۳۸	عفونت زخم سوختگی
۴۰	عوارض سوختگی و درمان آن
۴۳	صدمات دستگاه تنفسی در سوختگی ها
۴۹	سوختگی های الکتریکی
۵۴	صدمات شیمیایی
۶۰	بخش دوم
۸۰	نتایج
۸۴	منابع

بخش اول

مقدمه

سوختگیهای حرارتی و آسیبهای مربوط به آن هنوز یکی از مهمترین علل مرگ و میر و ناتوانی در جهان به حساب می آید. سوختگی بیماری مزمنی به حساب می آید که بستری اولیه شاید تنها بخش کوچکی از کل درمان آن باشد. و هرگونه غفلت در طول درمان می تواند باعث عدم بهبودی کامل و از دست دادن بیمار شود.

آسیبهای ناشی از سوختگی، توزیع سنی و جنسی منحصر به فردی دارند. بزرگترین گروه بیماران سوخته را بچه های ریز ۶ سال تشکیل می دهند. و شدیدترین آسیب به کودکان کمتر از ۱ سال وارد می شود. شیوع سوختگی در طی دوران نوجوانی کاهش پیدا می کند ولی با این وجود چهارمین علت شایع مرگهای ناشی از سوانح را در این گروه سنی تشکیل می دهد.

وضع اقتصادی نیز رابطه مستقیمی با سوختگی دارد. کسانی که در حومه شهر و یا روستاها زندگی می کنند، و یا آنهایی که وضع اقتصادی مناسب ندارند سوانح سوختگی در آنها بیشتر دیده می شود. محدوده بالینی درمان سوختگی شامل درمان با مایعات و الکترولیتها، عفونت، جراحی، برقراری تغذیه، مراقبتهای قلبی ریوی و درمان زخم می باشد. هیچکدام از این موارد به عنوان یک بخش مجزا وبدون فهمیدن پروسه کامل بیماری قابل درمان نخواهد بود. به همین دلیل درمان سوختگیهای وسیع ضرورتاً باید در مرکز مراقبتهای جراحی انجام شود.

آناتومی و فیزیولوژی پوست

پوست ارگانی بزرگ است که به طور متوسط ۴ کیلوگرم وزن دارد و مساحتی را در حدود ۱/۷ متر مربع در بالغین، و در نوزادان حدود ۰/۲۵ متر مربع می‌باشد پوست اعمال متعددی را بر عهده دارد که در این میان مهمترین عملکرد آن محافظت در برابر عوامل محیطی به شمار می‌آید.

پوست از لحاظ بافت شناسی از سه لایه اپیدرم، درم و هیپودرم ساخته شده است و از لحاظ آناتومی شامل دو لایه اپیدرم و درم کوریوم می‌باشد.

اپیدرم خارجی ترین قسمت بافت پوست را تشکیل می‌دهد و از چهار لایه تشکیل شده است

(۱) لایه سلول بازال

(۲) طبقه خاردار

(۳) طبقه گرانولر

(۴) طبقه شاخی

طبقه شاخی (stratum corneum)، حد خارجی لایه اپیدرم را تشکیل می‌دهد سلولهای شاخی به صورت عمود بر روی یکدیگر چیده شده‌اند. تعداد لایه‌ها حداکثر نواحی ۱۵-۲۵ است اما در کف دست و پا تا ۱۰۰ لایه دیده می‌شود که این سلولها یک سد حفاظتی محکم در برابر محیط خارج می‌باشند.

لایه دوم یعنی درم که ضخیم‌تر است ۰/۶ تا ۰/۱۲ میلی متر بیشتر از بافت همبندی فیبرو تشکیل شده است.

درم حاوی عروق خونی، اعصاب و همچنین ضمايم اپی تليای می باشند چون انتهای عصبی که درد را انتقال می دهند، فقط در کوریدم وجود دارند. صدمات نسبی پوست بسیار درد ناک هستند در حالی که سوختگی هایی که تمام ضخامت پوست را از بین می برد، بدون درد می باشند.

درم سدی است که از هدر رفتن مایعات بدن بوسیله تبخیر و از دست رفتن زیاد از حد حرارت بدن جلوگیری می کند.

غدد عرق بوسیله کنترل مقدار مایع تبخیر شده به نگهداری و حفظ حرارت بدن کمک کرده و میزان کمی کلرید سدیم و کلسترول و مقدار جزئی البومین و اوره دفع می کنند. در درم انتهای اعصاب حسی که (حس های فشار، لمس، درد، گرما و سرما را دریافت می کنند) وجود دارد این امر مکانیسم محافظتی است که به فرد اجازه می دهد، با تغییرات فیزیکی محیط هماهنگ شود پوست، ویتامین تولید می کند. این سنتز در اثر نور خورشید بر روی ترکیبات کلسترولی مشخص داخل درم انجام می گیرد.

همچنین پوست به عنوان یک سد محافظ در مقابل عفونت عمل کرده و این امر به وسیله جلوگیری از نفوذ میکرو ارگانیسم ها به بافت زیر درم انجام می گیرد.

اتیولوژی سوختگی

اتیولوژی سوختگی بر اساس محل زندگی و موقعیت شغلی مختلف متفاوت می باشد (جدول ۱) و اهمیت این مسئله در این است که بسیاری از سوختگی های قابل پیشگیری هستند.

در مراکز شهر سوختگی ناشی از آب داغ بیشتر دیده می شود، آسیبهای الکتریکی (برق گرفتگی) بیشتر ناشی از مسائل شغلی یا به علت تماس تصادفی با سیم های برق با ولتاژ زیاد و یا به علت بازی گوشی بچه ها با وسایل برقی می باشند بدون شک آتش سوزی های ناشی از سیگار و سوختگی های مربوط بدان و سوختگی های ناشی از تماس با جسم داغ بسیار بیشتر از گزارشهایی است که داده می شود زیرا بسیاری از آتش سوزیهایی که به وسیله سیگار اتفاق می افتد در هیچ جا ثبت نمیشود. هم